

CONȚINUT

Preambul	3
Informații esențiale despre Ziua Europeană a Avocaților.	4
- Scop	
- Dată	
- Temă: "Nu există justiție fără avocați independenți"	
- Activități	
- Resurse	
- Contact	
Informații despre temă	6
- Adoptarea unei Convenții Europene privind profesia de avocat – o măsură imperativă pentru garantarea independenței barourilor, a societăților de drept și a avocaților	
- Accesul la justiție și independența profesională a avocaților: O uniune necesară și simbiotică pentru drepturile omului	
Promovarea activităților de Ziua Europeană a Avocaților: #EuropeanLawyersDay.	14

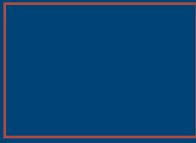
I. Preambul

A 8-a ediție a Zilei Europene a Avocaților este dedicată temei „Nu există justiție fără avocați independenți”. Justiția nu poate funcționa corect fără o independență a avocaților și a barourilor. Independența este fundamentală pentru ca avocatul să-și poată apăra corespunzător clienții, inclusiv în acțiunile împotriva statului, pentru a construi încredere între ei și clienții lor, pentru a sprijini statul de drept și pentru a-și îndeplini rolul crucial de prevenire a abuzului de putere. Cu toate acestea, avocații continuă să fie hărțuiți, amenințați, arestați, urmăriți penal și chiar uciși din cauza activității lor profesionale, inclusiv în Europa. Nu trebuie să uităm că avocații sunt gardienii drepturilor omului și principalii garanți ai drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor. Este motivul pentru care pot fi supuși unei presiuni considerabile din partea puterilor executive și legislative, iar uneori din partea sistemului judiciar și a actorilor non-statali.

Persecuția avocaților este adesea legată de identificarea avocaților cu clienții lor sau cu cauzele clienților lor, de aceea sprijinirea avocaților amenințați este una dintre activitățile prioritare ale CCBE.

În plus, CCBE susține proiectul Consiliului Europei privind Convenția Europeană a profesiei de avocat. CCBE crede cu tărie că un asemenea instrument de legătură la nivel european este absolut necesar pentru a păstra independența fiecărui avocat și integritatea administrării justiției și a statului de drept. Cu această ocazie, este util să reamintim valorile esențiale ale profesiei de avocat. Independența este una dintre ele și cred că importanța ei nu poate fi niciodată suficient subliniată.

Margaret VON GALLEN,
Președinte CCBE

II. Informații esențiale despre Ziua Europeană a Avocaților

SCOP

Ziua europeană a avocaților | ZEA evidențiază rolul esențial pe care avocații îl joacă în sistemul judiciar și contribuția lor la protejarea statului de drept. ZEA se sărbătorește începând cu anul 2014. Să nu uităm că avocații sunt cei care apără statul de drept acționând împotriva situațiilor ilegale și apărând drepturile cetățenilor, iar statul de drept este, împreună cu drepturile omului, piatra de temelie a democrației europene.

DATA

ZEA este sărbătorită pe **25 octombrie**, împreună cu **Ziua europeană a justiției**, care are ca scop informarea cetățenilor despre drepturile lor și consolidarea încrederii în sistemele judiciare.

TEMĂ

În fiecare an este aleasă o temă care să ilustreze modul în care un aspect specific al legii afectează cetățenii și drepturile acestora. Pentru anul 2021, tema este **„Nu există justiție fără avocați independenți”**.

Temele din anii anteriori au fost următoarele:

- »2020: Continuitatea justiției și respectarea drepturilor omului în vremuri de pandemie
- »2019: Dreptul la asistență judiciară în materie penală. Importanța accesului la avocat pentru persoanele aflate în detenție”
- »2018: De ce contează avocații: Apărarea apărătorilor Statului de Drept
- »2017: Avocați în E-voluție: Cum poate transformarea digitală să îmbunătățească relația dintre cetățean și avocat
- »2016: Accesul la justiție
- »2015: Libertatea de exprimare
- »2014: Confidențialitatea avocat-client

ACTIVITĂȚI

Barourile și societățile de drept sunt încurajate să organizeze evenimente, să publice materiale educaționale, să lanseze comunicate și să organizeze campanii sau să desfășoare alte programe pentru a promova conștientizarea cetățenilor cu privire la tema Zilei europene a avocaților.

RESURSE

Pe lângă manualul CCBE, veți găsi pe [pagina web a CCBE](#) dedicată Zilei Avocaților Europeni afișul evenimentului din 2021 pe care îl puteți folosi în comunicările dvs.

De asemenea, veți găsi o prezentare generală a evenimentelor organizate în anii trecuți de către barourile și societățile de avocatură, care vă pot inspira în evenimentele pe care le veți organiza. Tema pentru 2021 „Nu există justiție fără avocați independenți”, poate fi evidențiată prin diferite aspecte, cum ar fi:

» **Independența avocaților:** un element esențial pentru buna funcționare a justiției. independența avocaților și a barourilor este un element esențial pentru ca profesia de avocat să își îndeplinească misiunea de apărare față de cetățeni, inclusiv în acțiunile lor împotriva statului, pentru a construi încrederea între avocați și clienții lor, pentru a susține statul de drept și pentru a-și îndeplini rolul important și de neînlocuit în prevenirea abuzului de putere.

» **Atacuri asupra avocaților:** Avocații încă sunt hărțuiți, amenințați, identificați cu clienții lor, arestați, urmăriți penal și chiar uciși din cauza activității lor profesionale, chiar și în Europa. Persecuția avocaților este adesea legată de identificarea acestora cu clienții lor sau cu cauzele clienților. Este unul dintre motivele pentru care independența avocaților ar trebui accentuată și recunoscută mai mult. Vă rugăm să consultați portalul CCBE Human Rights pentru informații despre activitățile privind apărarea apărătorilor.

» **Convenția europeană privind profesia de avocat:** Ziua Europeană a Justiției 2021 este o ocazie bună pentru a reitera necesitatea unei Convenții europene obligatorii privind profesia de avocat cu scopul de a susține independența avocaților, integritatea în administrarea justiției și a statului de drept. Un astfel de instrument ar crea garanțiile necesare pentru ca avocații din Europa să își poată exercita profesia în mod liber și în deplină independență, fără prejudecăți și fără obstacole și, prin urmare, ar asigura respectarea statului de drept oferind persoanelor acces efectiv la drepturile lor fundamentale. Vă rugăm să consultați pagina web CCBE dedicată elaborării Convenției europene privind profesia de avocat.

În 25 octombrie, CCBE va organiza o masă rotundă online dedicată în special elaborării unui nou instrument legal privind profesia de avocat, la care vor participa reprezentanți ai Consiliului Europei și reprezentanți ai altor organizații de avocați.

CONTACT

Dacă aveți întrebări cu privire la tema ZEA 2021, vă rugăm să o contactați pe Karine Métayer (metayer@ccbe.eu).

III. Tema Zilei Europene a Avocaților 2021

VIITOAREA CONVENȚIE EUROPEANĂ PRIVIND PROFESIA DE AVOCAT - UN IMPERATIV PENTRU INDEPENDENȚA BAROURILOR, A SOCIETĂȚILOR DE DREPT ȘI A AVOCATILOR

de Laurent Pettiti,
Avocat în Baroul din Paris,
Președinte al comitetului pentru „Convenția europeană privind profesia de avocat” al
Consiliului Barourilor și Societățile de avocatură din Europa (CCBE) și
Președintele delegației barourilor franceze

În orice societate democratică, avocații joacă un rol esențial în administrarea justiției, în prevenirea și soluționarea litigiilor și în protejarea drepturilor și libertăților fundamentale ale oamenilor. La nivel internațional au fost întreprinse o serie de măsuri privind crearea unor standarde relative pentru practicarea profesiei de avocat.

În ceea ce privește rolul avocaților, Organizația Națiunilor Unite are principii bine stabilite care reglementează uniform practica profesiei la nivel internațional. În acest sens, Congresul Națiunilor Unite pentru Prevenirea Criminalității a adoptat *Principiile de bază privind rolul avocaților*, care sunt destinate să asiste statele în promovarea și definirea rolului corespunzător al avocaților în societate. Așa cum a subliniat Diego García-Sayán, raportor special al ONU pentru independența judecătorilor și a avocaților, în discursul adresat CCBE în 27 noiembrie 2020, acestea sunt principii universal recunoscute și sunt invocate în mod sistematic de către avocați și de către barourile naționale și internaționale, de către societățile de avocatură și de către organizațiile profesionale.

Comitetul de Miniștri ai Consiliului Europei a adoptat la 25 octombrie 2000 Recomandarea R(2000)21 privind libertatea de exercitare a profesiei de avocat. Un an mai devreme, în 30 ianuarie 2019, Comitetul de Miniștri ai Consiliului Europei a cerut Comitetului European pentru Cooperarea judiciară (CDCJ)¹ să pregătească un studiu de fezabilitate privind identificarea valorii adăugate pe care o poate avea redactarea unei convenții europene privind profesia de avocat.

¹ În strânsă consultare cu alte comitete relevante și, în special cu Comitetul european pentru probleme de criminalitate (CDPC).

Ideea creării unui instrument internațional obligatoriu, însoțit de un eventual mecanism de monitorizare, ar fi o formulă extrem de valoroasă pentru garantarea securității și independenței profesiei de avocat, a barourilor și a societăților de drept, într-un moment în care situația avocaților din multe state membre ale Consiliului Europei este motiv de îngrijorare. Până în prezent au fost identificate cel puțin douăzeci de state - având în vedere contribuția lor la protejarea drepturilor omului și a statului de drept - în care există o presiune nejustificată la care sunt supuși avocații în practica lor profesională, iar în cele mai grave cazuri aceștia devin victime ale agresiunilor fizice, disparițiilor și crimelor.

În luarea de poziție din cadrul lucrărilor Adunării Parlamentare a Consiliului Europei (APCE)² din 2017, CCBE a subliniat necesitatea unui instrument internațional și a considerat că recomandarea din 2000 ar fi baza pe care ar trebui dezvoltată viitoarea convenție, chiar dacă această recomandare este desigur deja invocată de către avocați.

În primul rând, avocații joacă un rol esențial în rândul celorlalte profesii, deoarece acționează ca actori ai justiției și contribuie la protecția statului de drept prin asigurarea accesului la justiție pentru cetățenii lor și prin protejarea drepturilor și libertăților fundamentale. Pe de altă parte, din același motiv, profesia de avocat poate fi supusă unei presiuni considerabile din partea puterilor executive și legislative și, uneori, din partea sistemului judiciar, precum și din partea actorilor din afara statului. Prin urmare, o convenție europeană privind profesia de avocat este acum indispensabilă.

În al doilea rând, deși există diverse instrumente în care se solicită protejarea rolului avocaților, inclusiv Recomandarea nr. R (2000) 21 a Comitetului Miniștrilor către statele membre cu privire la libertatea de exercitare a profesia de avocat (Recomandarea), atacurile continue asupra avocaților în cei 17 ani de la adoptarea recomandării au crescut, ceea ce arată că aceasta nu mai este pe deplin eficientă. În loc să solicite cele mai bune practici, acum sunt necesare elemente obligatorii care să asigure protecția independenței profesiei de avocat, a barourilor și a societăților de avocatură și, prin extensie, a statului de drept. Recomandarea R 2000 (21) ca bază pentru domeniul de aplicare al Convenției Recomandarea este un excelent punct de plecare pentru elaborarea Convenției europene propuse pentru profesia de avocat. Este un instrument internațional care a primit deja suficient sprijin în cadrul Comitetului de Miniștri ai Consiliului Europei în 2000 pentru a fi adoptat ca recomandare a guvernelor statelor membre. Unele dintre prevederile sale sunt garantate efectiv la nivel european de articolele 6, 8 și 10 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului. Însă experiența avocaților din ultima perioadă a arătat că și alte articole care servesc la protejarea statului de drept trebuie consolidate ca obligatorii mai degrabă decât ca simple recomandări. Conținutul acestor drepturi a fost dezvoltat în Carta principiilor fundamentale ale CCBE din 24 noiembrie 2006³, care ar trebui să fie

² Contribuția CCBE din 15 September 2017

³ Document publicat de Consiliul Barourilor și Societăților de Drept din Europa (ediția din 31 January 2018)

reflectată și în Convenție.

Viitoarea convenție europeană ar fi un pas suplimentar către protecția efectivă a statului de drept.

Mai mult, dacă convenția propusă ar fi o convenție „deschisă”, adică deschisă ratificării de către statele ne-membre al Consiliului Europei, pe lângă cele 47, textul ar putea extinde domeniul de aplicare al protecției efective a statului de drept către alte state care împărtășesc aceleași valori. În felul acesta, domeniul de protejare a statului de drept ar fi extins în mod gradual.

» **Opinia Comitetului de cooperare judiciară al Consiliului Europei (CCJCE), adoptat în martie 2021**

CCJCE susține propunerea pentru o convenție europeană și subliniază valoarea adăugată care ar fi adusă printr-un astfel de instrument obligatoriu, subliniind, printre altele, următoarele aspecte:

- » Rolul esențial al avocaților în administrarea justiției, importanța independenței acestora, a barourilor și a societăților de drept necesită un nivel mai înalt de protecție internațională decât este oferit în prezent prin instrumente fără caracter obligatoriu;
- » Un instrument obligatoriu ar fi benefic în contextul amenințărilor observate la adresa independenței avocaților în unele state membre. De asemenea, oferă statelor membre o oportunitate de a-și confirma angajamentul în protejarea unei profesii juridice independente;
- » O convenție poate fi deschisă spre aderare și către state ne-membre, ceea ce nu este cazul instrumentelor fără caracter obligatoriu, care se adresează numai statelor membre. Participarea statelor ne-membre ca părți contractante la Convenția propusă va întări protecția pe care aceasta o poate oferi ⁴;
- » O convenție oferă un cadru structurat pentru cooperare și dialog la nivel internațional, care va facilita fluxul de informații referitoare la situația avocaților, acordul privind soluțiile și schimbul de bune practici între părțile contractante.

» **Perspective de viitor**

Statele consideră că o nouă convenție ar avea valoare adăugată, cu condiția să ofere un nivel mai ridicat de protecție pentru avocați, barouri și societăți de avocatură, suplimentar față de cele prevăzute în instrumentele existente, prin garantarea independenței și securității necesare.

---

⁴ Vedeți și relatarea lui Sabien Lahaye-Battheu în cadrul lucrărilor Adunării Parlamentare a Consiliului Europei (Doc 14453 din 15 Decembrie 2017).

Comitetului de experți i se va încredința, în cursul anului 2022, redactarea unui proiect de instrument juridic, indiferent dacă este obligatoriu sau fără caracter obligatoriu, care să consolideze protecția profesiei de avocat și a dreptului de a practica avocatura fără prejudecăți și fără piedici.

Pe baza proiectului pregătit de comitetul de experți, se va face o propunere către Comitetul de Miniștri pentru a analiza dacă instrumentul juridic ar trebui să fie obligatoriu sau neobligatoriu.

Viitoarea Convenție⁵, odată semnat și ratificată, va fi primul instrument internațional care va garanta rolul esențial al avocatului în administrarea justiției și în protecția statului de drept, nu numai în activitatea instanței, dar și în ceea ce privește protejarea relației avocat-client, în interesul exclusiv al clientului.

---

⁵ CCBE a propus CCJCE un draft pentru viitoarea convenție

ACCESUL LA JUSTIȚIE ȘI INDEPENDENȚA PROFESIONALĂ A AVOCAȚILOR: O UNIUNE NECESARĂ ȘI SIMBIOTICĂ PENTRU DREPTURILE OMULUI

de Attracta O'Regan,
Avocat,
Șef de formare profesională,
Laws Society of Ireland
Consilier pentru statul de drept al CCBE

„Nu trebuie și nu putem pierde din vedere faptul că avocații pot întâmpina pericole ca urmare a ingerințelor în exercitarea profesiei lor, a presiunilor și a amenințărilor, care pot include abuzuri fizice, psihologice și sociale îndreptate împotriva acestora și a rudelor acestora. Principiile de bază privind rolul avocaților⁶ sunt un instrument esențial care trebuie implementat, respectat și diseminat, cu scopul de a garanta drepturile profesiei de avocat. În sistemele democratice, avocații au un rol fundamental, asigurându-se că toți cetățenii au acces adecvat la justiție. Să nu uităm rolul important și specific al avocaților în asigurarea funcționării eficiente a democrației și în protejarea drepturilor omului⁷. ”

Într-o lume ideală, toți cetățenii ar trăi în societăți care ar respecta principiile libertății, democrației și statului de drept. Aceasta este aspirația pe care o regăsim și în Articolele 2 și 6 din versiunea consolidată a tratatului pe Uniunea Europeană⁸. Într-o astfel de lume accesul la justiție ar fi susținut de avocați care ar acționa independent. Asistența juridică ar fi disponibilă acolo unde profesioniștii ar acționa în conformitate cu cele mai bune practici dintr-o perspectivă deontologică și fără interferențe sau piedici.

Definiția statului de drept a lui Lord Bingham ar prevala, ceea ce ar însemna că „toate persoanele și autoritățile din stat, fie ele publice sau private, să fie obligate și îndreptățite, în beneficiul legilor făcute public, care au efecte (în general) în viitor și sunt administrate public în instanță, să analizeze atent și să justifice clar orice abatere de la regulă”.⁹

Nu trăim într-o lume ideală. De fapt, în prezent trăim într-o perioadă în care vedem cum pandemia a dus la pierderea a aproape 3,5 milioane de oameni. A dus la eroziunea drepturilor fundamentale, a facilitat în mod arbitrar abuzul de putere de către unele guverne și a intervenit în accesul la justiție pentru toți cetățenii. În astfel de vremuri se poate pune la îndoială relevanța promovării tezei că **„nu există justiție fără avocați**

⁶ [Principiile de bază ale Națiunilor Unite privind rolul avocaților](#)

⁷ [Relatarea raportorului special al ONU pentru independența judecătorilor și a avocaților de la Consiliul ONU, 9 Iunie, 2017](#)

⁸ [Versiunea consolidată a Tratatului Uniunii Europene](#)

⁹ Lord Bingham, *The Rule of Law*, 8, Penguin Books 2011

independenți”. A fost scopul meu să scriu acest lucru pentru sublinia importanța acestei afirmații fundamentale.

» **Ce înseamnă independența avocaților?**

Există un volum considerabil de literatură academică dedicat independenței profesionale a avocaților. Unii universitari au pus la îndoială dacă este un atribut de caracter, cum ar fi integritatea profesională, o stare de spirit, precum obiectivitatea sau detașarea, sau un standard de conduită, precum evitarea conflictelor de interese sau păstrarea încrederii clientului? Este o aspirație, precum „excelența profesională” sau o obligație, precum „competența profesională”? Este o trăsătură colectivă sau trăsătură individuală (sau ambele)?¹⁰

Profesorul Bruce Green¹¹ clasifică independența profesională a avocaților în trei categorii: auto-reglementarea profesională: independența colectivă a avocaților față de dominația guvernului; independența avocaților în mod individual față de clienți și față de terți; și independența avocaților față de sistemul judiciar.

» **Autoreglementare profesională: independența colectivă a avocaților față de dominația guvernului**

În termeni absoluți, independența colectivă se referă la dreptul colectiv al avocaților de a elabora și de a aplica propriile reguli și standarde de conduită prin barourile organizate la nivel național și prin societățile de avocatură. Frecvent se pune întrebarea de ce avocații ar trebui să aibă dreptul să se reglementeze atunci când alți profesioniști, cum ar fi contabilii și medicii, nu pot face acest lucru. Explicația este că dacă guvernele, sistemul judiciar sau instanțele ar avea puterea de a reglementa profesia de avocat, acest lucru le-ar permite să adopte reguli care ar submina rolul avocaților de a se desfășura independent de stat și de sistemul judiciar, restricționând astfel accesul cetățenilor la justiție.

Acest argument a fost susținut în 2011 când Fondul Monetar Internațional (FMI), Comisia Europeană și Banca Centrală Europeană a propus o nouă lege în Irlanda care ar fi înființat un organism de reglementare cuprins prin non-avocați care să reglementeze comportamentul avocaților și să gestioneze plângerile și acțiunile disciplinare. Acest lucru a apărut în contextul programului de Salvarea economică a FMI pentru a sprijini Irlanda din ultima recesiune.

---

¹⁰ Robert W. Gordon, *The Independence of Lawyers*, 68, B.U. L. REV. 1 (1988).

¹¹ Bruce A. Green, *Lawyers’ Professional Independence: Overrated or Undervalued?* 46 Akron L. Rev. 599 (2013)

Law Society of Ireland, Baroul din Irlanda, Consiliul barourilor și societăților de avocatură din Europa (CCBE) și American Bar Association (ABA) s-au opus acestei inițiative în baza faptului că înființarea unui asemenea organism de reglementare ar constitui o încălcare clară a unuia dintre principiile de bază ale profesiei de avocat, anume reglementarea profesiei de avocat independent de puterea executivă a statului, principiu respectat la nivel internațional. Ei au susținut în mod colectiv că, din punct de vedere conceptual, reglementarea independentă trebuie văzută ca o consecință logică și naturală a înseși independenței profesiei. S-a argumentat că acest lucru este esențial pentru a avea garanția că un avocat nu este supus unor influențe necorespunzătoare, în special cele care pot apărea din interesele sale personale, sau că nu este supus unor presiuni externe (inclusiv presiunea guvernului).

Barourile și societățile de avocatură își asumă funcțiile de a respecta standardele profesionale și etica, protejând membrii acestora, asigură furnizarea de servicii juridice și cooperarea cu instituțiile guvernamentale și cu alte instituții în promovarea accesului la justiție și respectarea drepturilor fundamentale în scopul apărării interesului public. În 2016, auto-reglementarea avocaților nu a mai fost realizată de Law Society of Ireland și Baroul Irlandei, ci a trecut la Autoritatea de reglementare a serviciilor juridice, o autoritate independentă formată din unsprezece membri desemnați de către Guvern, după nominalizarea acestora de către o serie de organisme profesionale.

Funcțiile cheie ale Autorității includ primirea și investigarea plângerilor împotriva avocaților (barristers și solicitors) și furnizarea de informații publicului cu privire la serviciile legale, inclusiv costurile onorariilor legale. Law Society of Ireland și Baroul din Irlanda păstrează anumite funcții de reglementare. Este încă neclar ce atribuții și-au păstrat și ce efect va avea această schimbare asupra independenței avocaților și asupra accesului la justiție. Avocați irlandezi monitorizează aceste schimbări.

Din perspectiva avocaților europeni, Directiva privind modalitățile de reglementare a profesiei de avocat¹² conține dispoziții cu privire la normele care trebuie respectate de un avocat dintr-un stat membru care practică permanent în alt stat în virtutea articolului 43 din tratatul CE consolidat¹³, după cum urmează:

Articolul 6.1 prevede că „Indiferent de regulile de conduită profesională la care este supus în statul membru de origine, un avocat care exercită sub titlul său profesional din țara de origine ar trebui să respecte aceleași reguli de conduită profesională ca avocații care exercită sub titlul profesional relevant al statului membru gazdă cu privire la toate activitățile pe care avocatul le desfășoară pe teritoriul său ”.

Aceasta înseamnă, în esență, că avocații europeni care practică avocatura în orice stat membru al UE vor fi obligați să respecte regulile care se aplică în statul în care își prestează serviciile juridice.

---

¹² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A31998L0005>

¹³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A12012M%2FTXT>

În Europa nu există independență absolută a barourilor. De asemenea, nu există nici autoreglementare absolută în Europa, deoarece fie guvernul, fie instanțele judecătorești au un rol important în stabilirea procedurilor pe care trebuie să le respecte barourile și societățile de avocatură în organizarea avocaților. Cu toate acestea, barourile și societățile de avocatură joacă totuși un rol independent important în reprezentarea membrilor săi, făcând lobby pentru schimbări legislative și advocacy pentru accesul la justiție atunci când statul de drept și libertățile fundamentale sunt amenințate. În același timp, acestea pot să joace un rol important în a asigura un standard de educație prin care avocații să împlinescă așteptările clienților și care să-i facă pe aceștia calificați în abordarea nevoilor speciale ale celor vulnerabili și marginalizați din societățile noastre.

La nivel european, CCBE este pe deplin independent. Este vocea recunoscută a profesiei juridice europene, reprezentând prin intermediul membrilor săi peste 1 milion de avocați europeni. Componența sa include barouri și societăți de avocatură din 45 de țări. Acționează în mod regulat ca o legătură între membrii săi și instituțiile europene, organizații internaționale și alte organizații juridice din întreaga lume.

CCBE joacă un rol important în evidențierea și condamnarea nedreptăților față de avocați, inclusiv arestări ilegale și amenințări la adresa siguranței și securității acestora, încălcări ale confidențialității avocat-client și încercările autorităților sau ale actorilor judiciari de a submina accesul la justiție și statul de drept în Europa.

» **Independența avocaților față de clienți și față de terți**

Articolul 2.1¹⁴ din Codul de conduită pentru avocații europeni al Consiliului Barourilor și Societăților Juridice din Europa (CCBE) 14 prevede:

„Numeroasele atribuții la care este supus un avocat necesită independență absolută, liberă de orice influențe, mai ales față de cele care pot apărea din interesele sale personale sau dintr-o presiune externă. O astfel de independență este la fel de importantă pentru sistemul judiciar, precum este imparțialitatea judecătorului. Prin urmare, un avocat trebuie să evite orice situație care i-ar putea afecta independența și să aibă grijă să nu compromită standardele sale profesionale pentru a mulțumi clientul, instanța sau terții. Lucrul acesta este valabil atât în acțiuni necontencioase, cât și în litigii. Sfatul dat de un avocat clientului său nu are nicio valoare dacă avocatul îl oferă în favoarea sa sau pentru a-și servi interesele personale ca răspuns la o presiune exterioară. ”

Articolul 1.1 prevede:

„Într-o societate bazată pe respectarea statului de drept, avocatul îndeplinește un rol aparte. Atribuțiile avocatului nu încep și nu se încheie cu îndeplinirea fidelă a ceea ce el sau ea este instruit să facă în măsura în care legea îi permite. Un avocat trebuie să slujească intereselor

---

¹⁴https://www.ccbe.eu/fileadmin/speciality_distribution/public/documents/DEONTOLOGY/DEON_CoC/EN_DEON_CoC.pdf

justiției, precum și intereselor celor care le acord încrederea să le apere drepturile și libertățile și este de datoria avocatului nu numai să mulțumească cauza clientului, ci și să fie consilierul clientului său. Respectul pentru rolul profesional al avocatului este o condiție esențială pentru un stat de drept și pentru o democrație. Prin urmare, avocatului îi revin o serie de obligații legale și morale (care uneori par a fi în conflict unele cu altele) față de:

» *client*

» *terți*

» *alte autorități în fața cărora avocatul pledează cauza clientului sau acționează în numele acestuia*

» *publicul pentru care existența unei profesii libere și independente, alături de respectul pentru lege al înseși profesiei, este un mijloc esențial pentru apărarea drepturilor omului în fața puterii statului și a altor interese din societate. "*

Ce înseamnă toate acestea în practică? Codul de conduită pentru avocații europeni reprezintă un cod de bune practici cu ceea ce trebuie și nu trebuie să facă un avocat pentru a-și menține independența atunci când își exercită profesia. Codul include aspecte legate de relațiile avocaților cu clienții, aspecte legate de încrederea și integritatea personală, de confidențialitate, de felul în care avocații ar trebui să acționeze în interesul clienților, inclusiv aspecte care privesc onorariile și fondurile clienților, relațiile cu instanțele și relațiile dintre avocați. Toate acestea reflectă dorința avocaților europeni de a asigura performanța corespunzătoare rolului esențial pe care îl joacă în toate societățile civilizate, anume acela de a proteja accesul la justiție pentru toți cetățenii.

» **Independența avocaților față de sistemul judiciar**

Ca avocat irlandez, ideea necesității independenței față de sistemul judiciar îmi este străin. Judecătorii irlandezi și avocații își acordă reciproc în privința independenței fiecăruia. Sunt însă conștient că în multe state europene sistemul judiciar are influență în reglementarea profesiei de avocat și în consecință conceptul de independență poate deveni o provocare.

Codul de conduită pentru avocații europeni spune că un avocat trebuie, cu păstrarea respectului și a amabilității față de instanță, să apere interesele clientului în mod onorabil și fără teamă, fără a lua în considerare propriile interese, sau posibilele consecințe față de el sau față de altă persoană. Codul menționează totuși că avocatul trebuie să acorde întotdeauna atenția cuvenită desfășurării echitabile a procedurilor, respectând în același timp regulile de conduită ale respectivei instanțe. Această din urmă dispoziție asigură impunitatea unui avocat în cazul în care nu este de acord cu un judecător și își urmărește cazul cu vehemență pentru a-și respecta obligațiile corespunzătoare față de clientul său

și față de codul de conduită profesională.

Există puține cazuri în care este abordată problema libertății unui avocat de a critica sistemul judiciar, cu excepția deciziei judecătorului Gibson din *In Re Austin*¹⁵. În acest caz, aproape toți membrii baroului din Fayette, baroul Pennsylvania au fost pe punctul de a fi excluși din profesie pentru că au trimis și au publicat o corespondență critică, și în opinia Curții (Court of Common Peas) nerespectuoasă față de președintele de instanță. Tribunalul a spus că avocații trebuiau să respecte obligația de „bună fidelitate față de instanță” și că această obligație presupune „respectarea încrederii în instanță, curtoazie și respect care sunt indispensabile pentru administrarea sigură și echitabilă a justiției”. Instanța de fond a stabilit că această critica a baroului față de judecător este incompatibilă cu rolul pe care trebuie să îl joace avocații.

Cu toate acestea, Curtea Supremă din Pennsylvania a anulat această decizie și a considerat că rolul baroului a fost de a proteja interesul public față de abuzurile guvernului. Curtea Supremă a considerat că independența profesională a avocaților este intrinsecă acestui rol, recunoscând că sistemul judiciar a fost uneori printre entităților statele față de care publicul trebuia apărat. ‘În legătură cu subiectul excluderii din profesie a membrilor baroului la dorința instanței, judecătorul șef Bannister Gibson a explicat că ”le-ar da o prea mică independență față de datoriile la care sunt chemați pentru clienții lor și pentru public. Ca grup profesional, se presupune că avocații sunt, și de fapt au fost dintotdeauna, cei care au revendicat drepturile individuale și cei care au susținut fără frică drepturile și libertățile fundamentale; fiind prezenți acolo unde numai ei pot să fie prezenți, într-un guvern nu de partide sau de oameni, ci de legi.’

Profesorul Bruce Green sugerează că ideea independenței profesionale a avocaților față de sistemul judiciar a scăzut ca semnificație încă din anii 1800¹⁶. Putem bănui că acest lucru s-a întâmplat din cauza lipsei de respect reciproc dintre judecători și avocați de la acel moment.

»De ce nu poate exista justiție fără avocați independenți?

‘Acolo unde prevalează statul de drept, justiția este accesibilă, iar disputele sunt soluționate în mod imparțial. Toți actorii judiciari sunt competenți, etici și ne-discriminatori. Pentru a oferi acest sistem competent, accesibil, responsabil și echitabil, statele au nevoie de avocați abili în drept și independenți în îndeplinirea funcțiilor lor. Avocații pot fi solicitați

---

¹⁵In Re Austin, 5 Rawle 191 (Pa. 1835)

¹⁶ Bruce A. Green, *Lawyers’ Professional Independence: Overrated or Undervalued?* 46 Akron L.Rev.599 (2013)

pentru a contesta status quo-ul și, prin urmare, într-o societate în care avocații pledează pentru susținerea statului de drept, ei vor avea nevoie de protecție care să le garanteze independența în beneficiul clienților lor și al societății în general¹⁷.

Prin urmare, avocații trebuie să fie protejați și să li se ofere resurse pentru a-și îndeplini în mod corespunzător atribuțiile. Pe de altă parte, aceștia au obligația de a-și respecta codurile de conduită profesională la nivel național și european. Trebuie să dețină calificările necesare. Trebuie să se comporte cu integritate și fără corupție.

Comunicarea CCBE din 2021 către raportul Comisiei UE privind statul de drept prevede: „Barourile naționale au informat despre cazuri și exemple în care ingerințele în independența avocatului, încălcarea confidențialității avocat-client, identificarea avocaților cu clienții lor, obstacolele în calea accesului la justiție și atacurile și amenințările la adresa avocaților au condus la subminarea statului de drept, a principiilor de bază privind independența avocaților, la încălcarea drepturilor fundamentale și a principiilor democratice”.¹⁸

Restricțiile privind activitățile avocaților sau amenințările privind posibile ingerințe în munca acestora sunt de fapt amenințări privind accesul la justiție, privind drepturile publicului larg la un proces echitabil și astfel reprezintă o amenințare pentru statul de drept. Prin urmare, nu este numai în interesul avocaților să-și apere independența, este în interesul oricărui stat care respectă domnia legii. Din acest motiv, independența avocaților este o chestiune importantă în cadrul internațional al drepturilor omului. Orice instrument internațional care se referă la accesul la justiție sau la dreptul unei persoane la un proces echitabil trebuie să țină cont de independența avocaților. Toate instrumentele universale privind drepturile omului garantează dreptul la un proces echitabil în cadrul procedurilor civile și penale, în fața unei instanțe independente și imparțiale.¹⁹

În 1994, Adunarea Generală a ONU a creat o nouă funcție de raportor special pentru independența judecătorilor și avocaților din cauza îngrijorării cu privire la frecvența atacurilor asupra judecătorilor, avocaților și oficialilor instanțelor și din cauza legăturii pe care a constatat-o între slăbirea garanțiilor pentru judecători și avocați și creșterea încălcărilor grave asupra drepturilor omului.

---

¹⁷ Noeline Blackwell, Solicitor, CEO Dublin Rape Crisis Centre, Law Society of Ireland Rule of Law Conference, 2019

¹⁸CCBE Contribution for the Rule of Law Report 2021

¹⁹[Universal Declaration of Human Rights](#)
[UN International Covenant on Civil and Political Rights](#)
[African Charter on Human and Peoples' Rights](#)
[American Convention on Human Rights](#)
[European Convention on Human Rights](#)
[European Union Charter of Fundamental Rights](#)

Raportorul special are o serie de atribuții, inclusiv să investigheze preocupărilor specifice care ar putea apărea într-o țară sau regiune în care avocații sau independența judiciară sunt amenințate și să sugereze căi prin care independența judecătorilor și avocaților ar putea fi întărite într-un mod sistematic.²⁰

Pe lângă instrumentele internaționale care recunosc necesitatea independenței avocaților, există multe instrumente internaționale specifice, coduri de practică naționale și internaționale și carte care recunosc această necesitate.²¹

Într-o perioadă în care există o creștere a gravității și frecvenței abuzurilor asupra drepturilor omului, corelat cu amenințări la adresa independenței profesionale și siguranței avocaților, este timpul ca avocații să facă ceea ce știu să facă cel mai bine și să susțină ferm că există o uniune simbiotică între protecția independenței avocaților și accesul la justiție pentru toți cetățenii. Este o uniune necesară pentru drepturilor omului, nu poate exista una fără cealaltă.

---

²⁰ <https://www.ohchr.org/EN/Issues/Judiciary/Pages/Annual.aspx>

²¹ [UN Basic Principles on the Role of Lawyers](#)

[The CCBE'S Code of Conduct for European Lawyers](#)

[The Principles of General Application in the International Bar Association's International Code of Ethics Recommendation 21 of the Committee of Ministers of the Council of Europe to Member States on the freedom of the exercise of the profession of lawyer in 2000](#)

IV. Promoting your activities and events: #EuropeanLawyersDay

Publicitatea evenimentelor și activităților de ziua avocaților europeni este o parte esențială a succesului acestora. Iată câteva idei despre cum să vă promovați evenimentele:

»Trimiteti comunicate de presă

CCBE va furniza membrilor săi un afiș oficial al Zilei avocaților europeni pentru utilizare și distribuție.

»Trimiteti articole pentru publicare

Consultați aici resursele pe care Barurile membre le pot folosi în mediul de presă sau în comunicarea evenimentului.

»Adresați-vă comunităților locale

Contactați organizatorii viitoarelor întâlniri ale grupurilor comunitare (de exemplu, consiliile școlare) și solicitați să vi se acorde timp pentru a discuta pe scurt despre Ziua Europeană a Avocaților. Dacă acest lucru nu este posibil, întrebați organizatorul dacă ar dori să dispună să-ți faci publicitate evenimentului.

»Folosiți social media

Rețelele sociale precum Twitter, LinkedIn, Facebook, YouTube și Instagram oferă toate excelente oportunități de a face publicitate unui eveniment.

Vă rugăm să utilizați hashtagul **#EuropeanLawyersDay** pentru a oferi vizibilitate în rândul utilizatorilor care caută comunicări legate de Ziua Avocaților Europeni. Furnizați un link către o pagină cu informații mai detaliate despre evenimentul dvs.

Dacă este posibil, vă rugăm să etichetați CCBE în comunicările dvs.